

Marchlewicz, Krzysztof

Jubileusz 90-lecia urodzin profesora Janusza Pajewskiego : Poznań, 5 maja 1997 r.

Dzieje Najnowsze 29/3, 261-262

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Jubileusz 90-lecia urodzin Profesora Janusza Pajewskiego Poznań, 5 maja 1997 r.

90 rocznica urodzin jest zawsze wydarzeniem niezwykłym. Dla samego jubilata to niewątpliwie moment refleksji, zadumy, spojrzeń wstecz i podsumowań, natomiast dla wszystkich związanych z nim osób — jedyna w swoim rodzaju okazja do zmanifestowania uczuć, jakie w stosunku doń żywią. Jakkolwiek język arytmetyki nie wydaje się może najwłaściwszym dla tego rodzaju opisów, zwykło się mawiać, że o skali dokonań i formacie każdego jubilata najlepiej świadczy liczba gromadzących się wokół niego w takich chwilach osób. W poniedziałek, 5 maja 1997 r., obchodzący 90-lecie urodzin wybitny historyk, badacz dziejów Polski i Europy XVI, XIX i XX w., doktor honoris causa uniwersytetów w Strasburgu i Poznaniu, autor setek publikacji naukowych i wychowawca wielu pokoleń młodzieży akademickiej, Profesor Janusz Pajewski, przyjmował w auli poznańskiego Uniwersytetu życzenia od kilkuset przybyłych specjalnie na tę okazję gości.

Zorganizowane przez Rektorat, Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza oraz grono uczniów i przyjaciół Profesora uroczystości poprzedziło krótkie spotkanie Jubilata z dziennikarzami. O godzinie 10.30, w Auli Collegium Minus przy ul. Wieniawskiego, w obecności przedstawicieli władz państwowych i samorządowych, reprezentantów instytucji i środowisk naukowych z całego kraju, uczniów Profesora, duchowieństwa oraz licznie zebranych gości rozpoczęło się uroczyste posiedzenie Senatu UAM. Po okolicznościowych przemówieniach JM Rektora UAM prof. Stefana Jurgi oraz Dziekana Wydziału Historycznego prof. Tomasza Jasińskiego referat zatytułowany *Profesor Janusz Pajewski — sylwetka naukowa* przedstawił prof. Antoni Czubiński. Przypomniwał on kolejne etapy naukowej, dydaktycznej i społecznej aktywności Jubilata: ukończone pod kierunkiem prof. Oskara Haleckiego studia historyczne na Uniwersytecie Warszawskim (1925-1929), uzyskaną tamże habilitację (1933 r.), udział w akademickim tajnym nauczaniu i działalność w konspiracyjnych agendach Delegatury Rządu na Kraj w czasie okupacji, powojenną przeprowadzkę do Poznania (1946 r.), nadaną mu w 1951 r. profesurę nadzwyczajną (w 1958 r. — zwyczajną) i wreszcie wieloletnią, niezwykle owocną pracę na poznańskim Uniwersytecie (Profesor wypromował dotychczas 53 doktorów i ponad 400 magistrów). W swym referacie prof. A. Czubiński wyczerpująco omówił również rozwój i imponujący zasięg naukowych zainteresowań Autora m.in. dotyczących *Węgierskiej polityki Polski w połowie XVI wieku (1540-1571)*, *Buńczuka i koncerza, Mitteleuropy*, *Historii powszechnej 1871-1918*, *Odbudowy państwa polskiego 1914-1918 i Pierwszej wojny światowej*.

Następnie JM Rektor UAM odznaczył Profesora Janusza Pajewskiego ustanowionym niedawno medalem „Palmae Universitatis Studiorum Posnaniensis”, przyznawanym szczegól-

nie zasłużonym i utrzymującym żywe kontakty z Uczelnią emerytowanym pracownikom Uniwersytetu. Profesorowie Tomasz Jasiński i Antoni Czubiński wręczyli natomiast Jubilatowi wydany staraniem Instytutu Historii UAM zbiór trudno dostępnych lub nie drukowanych dotąd pomniejszych prac Profesora, zatytułowany *Rozprawy i studia z dziejów powszechnych i Polski*.

W swym własnym, niezwykle osobistym wystąpieniu, Profesor J. Pajewski mówił o... szczęściu; szczęściu, jakie dało mu dzieciństwo spędzone w rodzinnym domu, szczęściu i satysfakcji płynących z pracy naukowej i dydaktycznej oraz kontaktów z ludźmi, których miał okazję poznać. Podkreślał swój szczególny stosunek do własnych uczniów — oparty na bliskich więziach emocjonalnych i poczuciu odpowiedzialności za ich przyszłość. Wskazywał też na wychowawcze funkcje uniwersytetu i jego rolę w formowaniu społecznych elit.

Po zakończeniu części oficjalnej zaproszeni goście przeszli do małej Auli Collegium Minus, gdzie przy lampce wina odczytywano telegramy nadesłane na ręce Jubilata (m.in. przez Prezydenta RP) i długo składano Profesorowi życzenia. Była to też okazja do wielu spotkań i rozmów. Warto dodać, że uroczystościom towarzyszyła promocja książki ucznia J. Pajewskiego, prof. Waldemara Łazugi, zatytułowanej *Profesor. Rzecz o Januszu Pajewskim*, napisanej specjalnie z myślą o Jubileuszu i wydanej w rekordowym tempie przez Instytut Historii UAM.

Krzysztof Marchlewicz
Poznań